

Záverečná karta projektu

Názov projektu

Evidenčné číslo projektu

APVV-19-0244

Metodologické postupy v literárnovednom výskume s presahom do mediálneho prostredia

Zodpovedný riešiteľ **prof. PhDr. Ján Gbúr, CSc.**

Príjemca **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach - Filozofická fakulta**

Názov pracoviska, na ktorom bol projekt riešený

Katedra slovakistiky, slovanských filológií a komunikácie Filozofickej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach
Ústav slovenskej literatúry Slovenskej akadémie vied v Bratislave

Názov a štát zahraničného pracoviska, ktoré spolupracovalo pri riešení

-

Udelené patenty/podané patentové prihlášky, vynálezy alebo úžitkové vzory, ktoré sú výsledkami projektu

-

Najvýznamnejšie publikácie (knihy, články, prednášky, správy a pod.) zhrňujúce výsledky projektu – uveďte aj publikácie prijaté do tlače

1.01 – Publikácie v karentovaných časopisoch v SR:

GETLÍK, Peter (2021). Literatúra omylu: O interdiskurzívnej analýze negatívneho a liminálneho poznania (s príkladmi z fikcie Teda Chiangu). World Literature Studies, 13(4), s. 71 – 82. DOI: <https://doi.org/10.31577/WLS.2021.13.4.6> (Uverejnené: 14. 12. 2021)

1.10 - Vedecké monografie (rozsah publikácie min. 3 autorské hárky) v SR:

BARNIŠINOVÁ, Lívia: Podoby duchovnosti v slovenskej literatúre realizmu a moderny. Košice: Vydavateľstvo ŠafárikPress UPJŠ, 2024. - 136 s. [8,19 AH], ISBN 9788057402985, ISBN (elektronické) 9788057402992. DOI: <https://doi.org/10.33542/PDL-0299-2>

(Uverejnená: 15. 04. 2024)

GETLÍK, Peter: Pohyb ku kognitívnym adaptačným štúdiám: adaptácia ako hra. Košice: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach. ISBN 978-80-574-0174-2 (tlačená publikácia) [v tlači], ISBN 978-80-574-0176-6 (e-publikácia). <https://doi.org/10.33542/PKA-0176-6>.

(Uverejnená: 23. 12. 2022).

GBÚR, Ján – ZELENKOVÁ, Anna: Mladý Pavol Országh Hviezdoslav a cesta k zrodu mýtu. Bratislava: Veda, 2024, [8 AH, v tlači].

HAJDUČEKOVÁ, Ilica – BÓNOVÁ, Iveta: Maša Haľamová in the Dar – Červený mak – Smrť tvoju žijem Triad. Košice: Vydavateľstvo ŠafárikPress UPJŠ 2021, 194 p. [10,30 AH]. Dostupné na: <https://unibook.upjs.sk/sk/slovakistika/1584-masa-halamova-in-the-dar-cerveny-mak-smrt-tvoju-zijem-triad> (Uverejnené: december 2021)

HAJDUČEKOVÁ, Ilica – BÓNOVÁ, Iveta: O lyrickom triptychu Maše Haľamovej (život a

tvorba). Košice: Vydavateľstvo ŠafárikPress UPJŠ, 2024, 220 s. [15,83 AH, spracovanie vo vydavateľstve].

HUČKOVÁ, Dana. Zblízka (Interpretačné skice k slovenskej literárnej moderne). Bratislava: Veda, 2024, [6,2 AH, v tlači].

KÁŠA, Peter: Prieniky a súvislosti literatúr v strednej Európe. Prešov: Vydavateľstvo Prešovskej univerzity 2024, s. 124, [6 AH, v tlači].

Uplatnenie výsledkov projektu

Výskumné výsledky prinášajú nové témy, prehodené ustálené teorémy, ale aj originálne a objavné podnety pre vedeckú komunitu na Slovensku (vrátane akademického vzdelávania, najmä 2. a 3. stupňa), ale aj pre slovakistov v zahraničí, príp. inonárodných záujemcov o slovenskú literatúru (s dôrazom na 19. a 20. storočie) a jej mediálne presahy. Prezentujú význam metodologického pluralizmu, filologickej tradície a inovácie, vo výskume slovesného a filmového umenia.

Súhrn výsledkov riešenia projektu a naplnenia cieľov projektu v slovenskom jazyku (max. 20 riadkov)

Literárnovedný výskum s presahom do mediálneho prostredia potvrdil produktivnosť exaktného, metodologicky orientovaného výskumu literatúry aj filmu počnúc hermeneutikou, heuristikou až po kognitívne vedy v prizme filologickej tradície aj interdisciplinárnosti s dôrazom na postupy adaptológie a kognitívnych vied, ktoré sú prezentované vo vedeckých štúdiách a monografiách. Ich výskumný záber sledoval: objavný potenciál archívneho výskumu, výskumu duchovnosti v štruktúre umeleckého textu v odlišnom literárnohistorickom a poetologickom kontexte (realizmus – modernizmus), vymedzenie spirituálnej poézie, fónicko-rytmických kvalít veršovej štruktúry, prienik do modernistickej poetiky cez mikroanalýzy zamerané na estetické koncepty a žánrové formy, prezentáciu slovenskej literatúry a kultúry od osvietenstva po romantizmus v interkultúrnych a interdisciplinárnych súvislostiach v strednej Európe, ale aj postupy adaptácie z pohľadu neradikálneho konštruktivismu v mediálnej sfére. Výsledkom je 7 vedeckých monografií (cca 77 AH), ktorých autormi sú skúsení literárni vedci, ale aj mladá generácia vedcov do 35 rokov (2). Sekundárnym výsledkom je podpora mladých talentov na 2. stupni vzdelávania (zavedenie projektovej diplomovej práce v študijnom pláne), ale aj účasť doktorandov na riešení výskumných úloh (FF UPJŠ, FF PU, ÚSLI SAV). Ďalším bodom prínosu je nadviazanie spolupráce so slovakistami v Srbsku (Nový Sad, Belehrad). Počet výstupov je dokladom priebežnej práce celého tímu s týmto výsledkom: 1.01: 0/1; 1.06: 16/22; 1.07: 9/11; 1.08: 13/31; 1.09: 6/16; 1.10: 10/7; 1.12: 0/3, t. j. 101 publikovaných vedeckých alebo pedagogických výstupov oproti pôvodnému plánu publikovať 42 výstupov. Trvalú udržateľnosť posilňujú aj filmy o literárnych vedcoch, ktoré vyšli s podporou projektu.

Súhrn výsledkov riešenia projektu a naplnenia cieľov projektu v anglickom jazyku (max. 20 riadkov)

The literary research, which extends into the media environment, has confirmed the productivity of exact, methodologically oriented research in literature and film, starting from hermeneutics and heuristics to cognitive sciences through the prism of philological tradition and interdisciplinarity, with an emphasis on the procedures of adaptology and cognitive sciences, as presented in scientific studies and monographs. Their research scope includes: the revelatory potential of archival research, the study of spirituality in the structure of artistic texts within different literary-historical and poetological contexts (realism – modernism), the definition of spiritual poetry, the phonic-rhythmic qualities of verse structure, penetration into modernist poetics through micro-analyses focused on aesthetic concepts and genre forms, the presentation of Slovak literature and culture from the Enlightenment to Romanticism in the intercultural and interdisciplinary contexts of Central Europe, and adaptation procedures from the perspective of non-radical constructivism in the media sphere. The result is 7 scientific monographs (approximately 77 AS), authored by both experienced literary scholars and the younger generation of scholars under 35 years of age. A secondary result is the support of young talents at the 2nd level of education (introducing project-based diploma theses in the study plan), as well as the participation of doctoral students in solving research tasks (FF UPJŠ, FF PU, ÚSLI SAV). Another point of contribution is the establishment of cooperation with Slovakists in Serbia (Novi Sad, Belgrade). The number of

outputs is proof of the ongoing work of the entire team with the following results: 1.01: 0/1; 1.06: 16/22; 1.07: 9/11; 1.08: 13/31; 1.09: 6/16; 1.10: 10/7; 1.12: 0/3, i.e., 101 published outputs compared to the original plan to publish 42 outputs. Sustainability is also strengthened by films about literary scholars, which were released with the support of the project.